

Rättelse/komplettering

Dom, 2021-07-21

Domskal

- Rättelse, 2021-07-21
Beslut av: Mikael Forsgren

Rätteligen är sista dag för överklagande av domen den 11 augusti 2021.
Beslutet om rättelse kan överklagas särskilt senast den 11 augusti 2021.

ÖREBRO TINGSRÄTT
D12
DOHA 11

DOM
2021-07-21
meddelad i
Örebro

Mål nr: B 1952-21

PARTER (Antal tilltalade: 1)

Tilltalad

Folke REIDAR Gran, 19670312-5150
Varvsvägen 10
437 35 Lindome

Offentlig försvarare:

Advokat Lennart Bergquist
Advokatfirman Lennart Bergquist
Box 188
391 22 Kalmar

Åklagare

Chefsåklagare Gunnar Brodin
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Örebro
Box 1634
701 16 Örebro

Målsägande

Sekretess A, se Partsbilaga sekretess
Sekretess

Målsägandebiträde:

Jur.kand. Alisa Jujic
Mirlex Advokatbyrå
Olaigatan 17 B
703 61 Örebro

DOMSLUT

Åtal som den tilltalade frikänns från

Grov våldtäkt mot barn, 6 kap 4 § 1 st och 3 st brottsbalken i sin lydelse före 1 juli 2013 och 1 juli 2018
2009-01-01 -- 2013-08-31

Skadestånd

Sekretess A:s skadeståndsyrkande avslås.

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress
Järnvägsgratan 1 A
Telefon
019-16 63 00

Öppettider
måndag - fredag
08:30-16:00

Postadress
Box 383
701 47 Örebro

E-post
orebro.tingsratt@dom.se
Webbplats
www.orebrotingsratt.domstol.se

Sekretess

Sekretessbestämmelsen i 35 kap. 12 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska fortsätta att vara tillämplig på uppgifter som lagts fram vid förhandling inom stängda dörrar och som kan röja målsägandens identitet. Samma sekretessbestämmelse ska fortsätta att vara tillämplig på samtliga identitetsuppgifter i Partsbilaga sekretess.

Ersättning

1. Lennart Bergquist får ersättning av staten med 166 768 kr. Av beloppet avser 72 675 kr arbete, 43 065 kr tidsspillan, 17 674 kr utlägg och 33 354 kr mervärdesskatt.
 2. Alisa Jujic får ersättning av staten för arbete som målsägandebiträde med 32 942 kr. Av beloppet avser 26 006 kr arbete, 348 kr utlägg och 6 588 kr mervärdesskatt.
 3. Terfa Nisébin, som tidigare varit förordnad som målsägandebiträde, får ersättning av staten för arbete som målsägandebiträde med 18 253 kr. Av beloppet avser 10 687 kr arbete, 3 915 kr tidsspillan och 3 651 kr mervärdesskatt.
 4. Staten ska stå för kostnaden för försvararen och målsägandebiträdena.
-

YRKANDEN M.M.

Åklagarens yrkande

Åklagaren har yrkat att Reidar Gran ska dömas för grov våldtäkt mot barn enligt 6 kap 4 § 1 st och 3 st brottsbalken i sin lydelse före 1 juli 2013 respektive 1 juli 2018. Han har påstått att följande har hänt.

Reidar Gran har vid ett mycket stort antal tillfällen genomfört sexuella handlingar mot NN som vid dessa tillfällen var under femton år. De sexuella handlingarna har med hänsyn till kränkningarnas art och omständigheterna i övrigt varit jämförliga med samlag.

De sexuella handlingarna har bestått i följande;

- a) NN har förmåtts att utföra och tåla orala sexuella handlingar på och med Gran och sig själv vid cirka 70 tillfällen,
- b) NN har förmåtts att utföra och utsättas för onani med Gran vid cirka 100 tillfällen,
- c) NN har förmåtts tåla att av Gran få en dildo uppstoppad i sin analöppning vid cirka 5 tillfällen,
- c) NN har av Gran blivit bunden i en säng för att därefter av Gran utsättas för sexuella lekar/handlingar genom att tvingas till att få en dildo uppstoppad i sin analöppning vid cirka 5 tillfällen,
- d) Gran har vid många hundra tillfällen stoppat in och upp ett finger i NNs analöppning,
- e) Gran har vid minst ett tiotal gånger urinerat på NNs nakna kropp och ävensom förmått denne att vid några tillfällen slicka i sig hans avföring,

Gran har dessutom vid sammanlagt två tillfällen tillsammans med annan/andra personer aktivt arrangerat sexuella övergrepp mot NN enligt följande;

- f) Vid ett tillfälle har han tillsammans med en annan man förmått NN att tåla och utföra en oral sexuell handling med denne,
- g) Vid ett tillfälle på en parkeringsplats har han tillsammans med tre andra män förmått NN att tåla och utföra orala sexuella handlingar samt utsättas för att få två av dessa mäns penisar intryckta i sin analöppning.

Allt detta hände under tiden mellan den 1 januari 2009 och den 31 augusti 2013 på Jannelundsvägen och Medborgargatan 14, Degerfors, Degerfors kommun, (p a-e) samt på okända platser i närheten av Degerfors, (p f-g).

Brotten är grova dels med hänsyn till att fysiskt våld utövats i samband och eller nära anslutning till de sexuella handlingarna dels då fler än en person förgripit sig på NN samtidigt dels ock då Gran med hänsyn till tillvägagångssättet och NNs låga ålder visat särskild hänsynslöshet eller råhet.

Reidar Gran begick gärningarna med uppsåt.

Målsägandens yrkande

Målsäganden har yrkat att Reidar Gran ska förpliktas att till honom betala skadestånd med sammanlagt 875 000 kr samt ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen från den 31 augusti 2013 till dess betalning sker. Av beloppet avser 800 000 kr kränkning och 75 000 kr sveda och värk.

Reidar Grans inställning

Reidar Gran har förnekat brott. Han har motsatt sig skadeståndsyrkandet och inte godtagit något belopp som i och för sig skäligt.

DOMSKÄL

Utredningen

Reidar Gran har hörts över åtalet. Målsäganden har förhörts. På åklagarens begäran har förhör hållits med Camilla Rasmussen (syster till målsäganden), Jenny Lindberg Ekman (tidigare gift med den tilltalade och mamma till målsäganden), psykologen Malin Segerdahl Sand (som målsäganden först berättade för om de åtalade gärningarna), it-forensikern Rickard Skarphagen (som deltog i den it-forensiska undersökningen av vissa lagringsmedia som återfanns hos den tilltalade) samt häktesvakten Dalibor Alisanovic (som gjort vissa iakttagelser av Reidar Gran under häktestiden).

Åklagaren har som skriftlig bevisning åberopat bl.a. beslagsprotokoll, vissa chatkonversationer och fotografier från i beslag tagna lagringsmedia.

Skuld

Allmänt om bevisvärdering

Åklagaren har i detta mål gjort påståenden om ett stort antal grova övergrepp som Reidar Gran ska ha begått mot målsäganden. Reidar Grans har berättat att inget av detta har hänt, dvs. att påståendena är falska. Vart och ett av åklagarens påståenden är i strikt logisk mening antingen sanna eller falska. En brottmålsrättegång är emellertid inte utformad för att mynna ut i ett svar på frågan vad som är sant eller falskt. Domstolens uppgift är i stället att med utgångspunkt i den utredning som läggs fram vid huvudförhandlingen bedöma om utredningen är av sådan styrka att det rättsliga beviskravet är uppnått. Om beviskravet är uppnått, ska domstolen fälla till ansvar. Om beviskravet däremot inte är uppnått, ska en frikännande dom meddelas. Syftet med beviskravet är att finna en rimlig balans mellan å ena sidan intresset av att skyldiga personer så långt som möjligt ska lagföras och å andra sidan det starka intresset att oskyldiga personer inte ska riskera straff.

I brottmål, som det här är fråga om, gäller beviskravet att åklagarens gärningspåstående ska vara styrkt utom varje rimligt tvivel. Ett annat sätt att uttrycka beviskravet är att det ska vara praktiskt taget uteslutet att det gått till på något annat sätt. I annat fall ska en frikännande dom meddelas, även om det i och för sig skulle vara troligt eller sannolikt att det gått till som åklagaren påstått.

Bevisvärderingen i sexualbrottmål

I sexualbrottmål saknas ofta direkta vittnesiakttagelser och teknisk bevisning till stöd för åtalet. I stället består utredningen inte sällan främst av berättelser från den tilltalade och från målsäganden. En central uppgift är därför att bedöma de inblandades berättelser i fråga om trovärdighet och tillförlitlighet. Med hänsyn till det höga beviskravet, som redovisats ovan, gäller dock att det inte är tillräckligt att målsägandens berättelse är mer trovärdig än den tilltalades. Ett åtal är i mål om sexualbrott lika lite som i något annat sammanhang styrkt genom att målsägandens och den tilltalades utsagor vägs mot varandra och målsägandens vid en sådan jämförelse bedöms väga tyngre.

Högsta domstolen har vid flera tillfällen haft att uttala sig om bevisvärderingen i mål av detta slag (se exempelvis rättsfallen NJA 2009 s. 447 I och II, NJA 2010 s. 671 och NJA 2017 s. 316). Domstolen har pekat på att en alltigenom trovärdig utsaga från målsäganden i förening med vad som i övrigt har framkommit i målet – t.ex. om målsägandens beteende efter händelsen – kan vara tillräcklig för en fällande dom (se rättsfallet NJA 2009 s. 447 I och II). Att bedöma en persons trovärdighet är emellertid ytterst svårt. Det är t.ex. svårt att bedöma en utsaga med ledning av det allmänna intryck som förhörspersonen ger eller av icke verbala faktorer i övrigt. I första hand finns det därför anledning att lägga vikt vid faktorer som avser innehållet i berättelsen som sådan.

Högsta domstolen har, med stöd i viss forskning, pekat på att det förhållandet att en utsaga är klar, lång, levande och detaljrik ofta kan vara tecken på att den är sann. Även en berättelse som inte uppfyller dessa krav kan förstås vara sann, men kraven på annan utredning bör då ställas högre för att den fällande dom ska kunna komma i fråga.

I detta fall finns ytterligare komplicerande faktorer. De påstådda övergreppen ligger långt tillbaka i tiden. Målsäganden var ett litet barn när övergreppen påstås ha begåtts och det var genom barnets ögon de påstådda övergreppen betraktades. Vid huvudförhandlingen har händelserna emellertid återberättats av målsäganden i betydligt äldre ålder. Detta gör trovärdighetsbedömningen komplex.

Ytterligare en komplicerande faktor är att gärningarna inte är närmare bestämda i tiden. Högsta domstolen har i 2010 års fall framhållit att prövningen av skuldfrågan i sådana fall måste ske med beaktande av att den tilltalade i praktiken kan ha begränsade möjligheter att förebringa motbevisning. Den bristande individualiseringen utesluter inte en fällande dom, men gör att stränga krav bör upprätthållas när det gäller bevisföringen. Det är i sådana fall bl.a. särskilt angeläget att åklagaren tydligt redovisar vad som är avsett att bevisas med varje enskilt bevis och på vilket sätt som det angivna bevistemat har samband med gärningspåståendet.

Tingsrättens värdering av målsägandens berättelse

Av utredningen framgår inledningsvis följande. Reidar Gran och målsägandens mamma separerade år 2007. Målsäganden och hans två helsyskon kom därefter att bo hos sin mamma men ha umgänge med Reidar Gran varannan helg. Dessa helger fanns även Reidar Grans övriga fyra barn hos honom., dvs. sammanlagt sju barn. De bodde inledningsvis i en lägenhet på Jannelundsvägen i Degerfors men kom senare att flytta till en lägenhet på Medborgargatan på samma ort. Lägenheterna var på 90 respektive knappa 110 kvadratmeter. På Jannelundsvägen var Reidar Grans sovplats i vardagsrummet. På Medborgargatan hade han ett eget sovrum.

Målsäganden har berättat i allt väsentligt i enlighet med gärningsbeskrivningen. Av hänsyn till de inblandade redovisas hans berättelse inte i detalj här. Av utredningen framgår till att börja med att han fram till mars 2021 inte hade berättat för någon om de händelser som åtalet gäller. När det gäller bakgrunden till den berättelse han då lämnade framgår bl.a. följande genom förhören med målsäganden, Camilla Rasmussen, Jenny Lindberg Ekman och Malin Segerdahl Sand. Målsäganden har under sin barndom varit svårt sjuk och även genomgått en omfattande hjärnoperation som lett till kvarstående besvär. Som en led i utvärderingen av behandlingen ingår psykologbedömning vad gäller den kognitiva förmågan. Det var Malin Segerdahl Sand som hade uppgiften att göra denna bedömning. Vid hennes andra samtal med målsäganden berättade han att hans pappa tidigare fått honom att suga av denne, slicka i sig sperman och att pappan slagit honom. Hon avslutade då den kognitiva bedömningen och fokuserade på det målsägandena nu hade berättat. Efter mötet med Malin Segerdahl Sand så berättade målsäganden även för sin syster Camilla Rasmussen och hans mamma Jenny Lindberg Ekman hjälpte honom med polisanmälan.

När det gäller de mer preciserade anklagelserna har målsäganden sammanfattat dem skriftligt i en punktlista som sedan legat till grund för polisförhör men även för kommande samtal med Malin Segerdahl Sand, polisen och målsägandens anhöriga. Listan återges inte i detalj här men den är upplagd med punkter av typen ”Han har

tvingat mig att runka av han flertal gånger. Han har tvingat mig att suga av han flertal gånger”. Listan kom till genom att målsäganden under någon dryg timme stängde in sig på sitt rum hos sin mamma och skrev listan.

När det gäller övergreppen har målsäganden berättat om övergrepp i den omfattning som anges i åtalet. I vissa fall har han uppgett att det i själva verket är fråga om ännu fler tillfällen än som anges i gärningsbeskrivningen. Han har med få undantag inte närmare kunnat precisera när övergreppen har skett i tid och rum, mer än att det skett ”hela tiden”. Han har sagt att Reidar Grans stoppade fingrar i hans rumpa många hundra gånger, en till två gånger i timmen. Han har även berättat att antalet avsugningar var 150 snarare än de 70 tillfällen som åtalet omfattar. Han har uppgett att de flesta övergreppen skedde i badrummet eller i Reidar Grans sovrum på Medborgargatan. Men han har även berättat om övergrepp i form av fingrar i rumpan på Ica, i bilen och på badplatser. Det är alltså fråga om många hundra övergrepp som ska ha skett under de helger han hade umgänge med sin pappa.

Tingsrätten anser att målsägandens berättelse av de skälen som redovisats inledningsvis är svår att värdera. Han har varit detaljrik när det gäller omständigheter kring gärningarna, t.ex. hur lägenheterna har sett ut, eller Reidar Grans övriga tillkortakommanden som pappa. När det gäller själva övergreppen har han däremot inte varit lika detaljrik. Dessa har ofta beskrivits från ett externt perspektiv, t.ex. att han onanerade åt Reidar Gran eller att Reidar Gran urinerade på honom. Han har, som tingsrätten uppfattat det, inte närmare beskrivit sina egna upplevelser av det inträffande på ett sätt som kan beskrivas som levande. Han har alltså beskrivit skeenden eller handlingar mer än sina upplevelser av dessa. I några fall har han knutit en viss händelse till någon särskild detalj, t.ex. att Reidar Gran lockade honom med att han skulle få se på tv-programmet Dr. Snuggles om han deltog i vissa sexuella aktiviteter. Detta är ägnat att stärka trovärdigheten i hans berättelse. De olika händelserna har dock i allmänhet inte särskilts genom sådana specifika detaljer som separerat händelserna från varandra. Som exempel kan pekas på de långt över sjuttio fall av påstådda tillfällen med oralsex där endast ett fåtal beskrivits närmare och då från det externa perspektiv som angetts i det föregående.

Redan med tanke på den tid som gått sedan händelserna är detta förvisso fullt naturligt. Tingsrätten anser inte att det i sig talar emot målsägandens trovärdighet att detta framkommit först nu och att möjligheten att särskilja händelser därmed minskar. Tvärtom framstår det som naturligt att ett barn väjer för att berättat om denna typ av händelser. Det är även så att förutsättningarna att lämna detaljerade och levande berättelser varierar naturligt mellan personer. Målsägandens berättelse är alltså i och för sig förenlig med att han korrekt berättat om faktiska händelser. Men att berättelsen är av det slag som har beskrivits skärper kraven på den övriga bevisningen. I avsaknad av en levande, detaljrik berättelse är det svårt att pröva robustheten i berättelsen mot annan utredning. Dessutom är det mycket svårt för den tilltalade att värja sig mot anklagelserna.

Det finns även andra omständigheter som är ägnat att skärpa kraven på bevisning. Målsäganden har beskrivit ett i stort sett ständigt pågående övergrepp. Med hänsyn till att han varit hos Reidar Gran mindre än varannan helg under fyra års tid, omkring 100 helger, innebär hans berättelse i stort sett dagliga övergrepp. Dessa ska ha skett i en lägenhet med minst sex andra personer. Under delar av perioden har Reidar Gran även haft flickvänner boende hos sig och som då har sovit i hans säng. Trots detta har inte vid ett tillfälle någon av dessa personer reagerat på någonting av detta slag. Eller av misstag kommit i ett rum eller i en situation där ett övergrepp har pågått. Målsäganden har berättat att han vissa nätter legat fastbunden i Reidar Grans säng med buntband, vilket framstår som ytterst riskabelt från synpunkten att någon av de övriga personerna kunde råka komma in i rummet. Vid minst ett tillfälle har det enligt åtalet funnits ett annat barn inblandat som också utsatts för sexualbrott. Det har såvitt framkommit inte gått att knyta detta till någon anmälan om sexuella övergrepp, dvs. inget annat barn i efterhand anmält detta övergrepp. Det finns inte heller i utredningen något spår av de andra män som enligt åtalet ska ha våldtagit målsäganden på en parkeringsplats.

Sammantaget bedömer tingsrätten att målsägandens berättelse är sådan att det bör ställas höga krav på stödbevisning för åklagarens påståenden. Frågan är alltså därmed om det finns sådant stöd.

Den övriga bevisningen

Åklagaren har i egentlig mening inte åberopat någon övrig utredning som tar sikte på de konkreta gärningar som påstås. Det kan konstateras att bevisföringen i detta avseende inte lever upp till det Högsta domstolen har uttalat, nämligen att åklagaren tydligt ska redovisa vad som är avsett att bevisas med varje enskilt bevis och på vilket sätt som det angivna bevis temat har samband med gärningspåståendet. Förvisso har förhör hållits med några personer som målsäganden har berättat om det inträffade för. Detta skedde dock i stort sett samtidigt som polisanmälan gjordes och byggde som framgått i stor utsträckning på den lista som målsäganden hade skrivit ihop och som också låg till grund för polisanmälan. Berättelserna lämnades därmed också många år efter det inträffade och ger stöd för målsägandens sinnesstämning i dag men inte i samband med de påstådda övergreppen. De har därför ett mycket begränsat värde som stöd för åtalet.

Den övriga bevisningen, som helt tar sikte på att visa att Reidar Gran har ett överdrivet stort intresse för sex och nakenhet, ger inte något stöd alls för åtalet. Att Reidar Gran har chattat om sexuella ämnen med vuxna personer, av och till varit naken i hemmet och tittat på vuxenpornografi talar förstås i sig inte för att han begått sexuella övergrepp mot ett barn. Det kan möjligen till och med sägas att den övriga bevisningen kan tolkas på annat sätt än åklagaren gjort gällande. Det har gjorts noggranna undersökningar av flera lagringsmedier på flera adresser. Dessa har innehållit pornografiskt material. Men polisen har, såvitt framkommit, inte funnit några tecken på att Reidar Gran har intresse för övergrepp eller pedofili. Med tanke på det synnerligen stora intresse Reidar Gran måste ha för detta, om gärningspåståendena är riktiga, är detta måhända ägnat att väcka viss förvåning. I vart fall ger utredningen i dessa delar inte något positivt stöd för åtalet.

Sammantaget finns det alltså inte någon stödbevisning av vikt som tar sikte på gärningspåståendena i målet. Vid detta förhållande anser tingsrätten att utredningen inte är sådan att det högt ställda beviskravet i ett brottmål är uppfyllt. Reidar Gran ska därför frikännas från åtalet.

Skadestånd

Med hänsyn till utgången i skuldfrågan ska målsägandens skadeståndsyrkande avslås.

Övrigt

Försvaren och målsägandebiträderna (nuvarande och tidigare) bör få de begärda ersättningarna. Med hänsyn till utgången i skuldfrågan ska staten stå för dessa kostnader.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (TR-01)

Överklagande ställt till Göta hovrätt senast den 18 augusti 2021.

Mikael Forsgren

I avgörandet har chefsrådmannen Mikael Forsgren och tre nämndemän deltagit. Nämndemannen Ewy Eriksson är skiljaktig, se bilaga A

AVRÄKNINGSUNDERLAG för frihetsberövande, bifogas domen och finns i tingsrättens akt.

Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelseid 19670312-5150	Datum för dom/beslut 2021-07-21
Efternamn Gran	Förnamn Folke REIDAR

Personen har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad* i Sverige eller utomlands med anledning av brott som prövats i målet eller som påföljden avser. Frihetsberövandet har ägt rum under nedan angivna tider.

*på sätt som avses i 2 § lagen (2018:1250) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet
(lämna tomt för ett frihetsberövande som pågår)

2021-05-05	2021-07-14
------------	------------

Samtidig verkställighet av påföljd i annat mål

- ☐ Kriminalvården har underrättat domstolen om att personen har påbörjat verkställighet eller har verkställt påföljd i annat mål under den tid som han eller hon varit berövad friheten (2–4 §§ förordning (2019:96) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande).

Tidigare frihetsberövanden av betydelse för avräkningen

- ☐ Domstolen har i avgörandet helt eller delvis undanröjt påföljden i tidigare dom, beslut eller strafföreläggande, och det finns uppgifter om frihetsberövanden i tidigare meddelade domar, beslut eller avräkningsunderlag som har betydelse för avräkningen.

Observera: När domstolen lämnar domen/beslutet eller domsbeviset till Kriminalvården ska tidigare domar/beslut med eventuella avräkningsunderlag och avräkningsunderlag enligt 12 a § strafföreläggandekungörelsen bifogas, om det finns uppgifter där som har betydelse för avräkningen (3 § 4 förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

Underskrift

Namnförtydligande

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress
Järnvägsgränd 1 A
Telefon
019-16 63 00

Öppettider
måndag - fredag
08:30-16:00

Postadress
Box 383
701 47 Örebro

E-post
orebro.tingsratt@dom.se
Webbplats
www.orebrotingsratt.domstol.se

Nämndemannen Ewy Eriksson är skiljaktig och anför följande. Jag anser att målsägandens berättelse är så trovärdig och tillförlitlig att den, även utan annan stödbevisning, bör ligga till grund för bedömningen. Jag anser därigenom att åtalet är styrkt i dess helhet och att det ska rubriceras på det sätt åklagaren har påstått. Överröstad i denna fråga är jag i övrigt enig med majoriteten.

Hur man överklagar

Dom i brottmål, tingsrätt

TR-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis.

Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd. Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen, och det är kopplat en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd för skadeståndsdelen om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.